

UČITELJSKI Tovarish

Glasi Udruženja Jugoslov. Učiteljstva — Poverjeništvo Ljubljana.

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati samo na naslov:

Uredništvo Učiteljskega Tovarisha
v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6.

Rokopisov ne vračamo.

Vse pošiljatelj je pošiljati franko.

Učiteljski Tovarish izhaja vsak četrtek pop.
Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje.

Za neorganizirane 30.— Din., za naročnike v inozemstvu 40.— Din. letno.
Posamezna številka po 1.— Din.

Za reklamne notice, pojasnila, poslana, razpise služb je plačati po 75 para za vsako petit-vrsto. Priloge stanejo poleg poštne še 25 Din.

Telefon uredništva
štev. 312.

Za oznanila je plačati od enostolpne petit-vrste, če se tiska enkrat 75 para za nadaljnja uvrčenja primeren popust.
Oznanila sprejema upravništvo lista.

Članstvo ljubljanskega Poverjeništva UJU ima s članarino tudi že plačano naročnino, torej ni treba članstvu naročnine posebe plačevati.

Naročnino, reklamacije, t. j. vse administrativne stvari, je pošiljati samo na naslov:

Upravništvo Učiteljskega Tovarisha
v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6./I.

Poštni čekovni urad št. 11.197.

Reklamacije so proste poštne.

Naš tisk.

Največjega pomena pri vsakem organiziranem delu je tisk, ki zastopa in napravlja na eni strani javno mnenje organizacije, širi ideje, ki jih zastopa organizacija in na drugi strani vzdržuje prestiž, ki ga potrebuje organizacija v svrhu svoje avtoritete, s katero uveljavlja svoja načela pri organiziranih članih in javnosti.

Pri nas se krije prestiž organizacije s prestižem stanu!

S tiskom si osvaja svet posamezniki, skupine, narodi in države. Napoleon se je izjavil: »Eden dobro vpeljan časopis mi nadomešča sedem armad!«

Tudi naš stan občuti vpliv nam nasprotnega tiska, ki nam ne škoduje le stanovsko, ne škoduje le šoli in učiteljstvu, ampak izrablja svoj vpliv v to, da nam izpodjeda socialno pozicijo v narodu; da napravlja nam nasprotno javno mnenje v narodu; da nam jemlje avtoriteto in prestiž v narodu in nam na ta način onemogočuje uveljaviti se socialno v njem!

Tisk je ono, kar nam največ škoduje, — shodi itd., kar se vse še izrablja proti našemu stanu, je bolj sekundarnega pomena.

In proti temu tisku stojimo mi še slabo organizirani nasproti.

Naš tisk bi moral biti zastopan: iz mladinskega lista namenjenega šolodolžni mladini na nižji in posebej na višji stopnji; iz mladinskega lista, namenjenega šolodrasli mladini; iz vzgojno gospodarskega družinskega lista, namenjenega staršem; iz tednika, informativno politično gospodarskega značaja, namenjenega kmetiskemu delu naroda; iz neodvisnega informativnega dnevnika. Poleg tega: iz mesečnika, namenjenega sistematični vzgoji našega stanovskega naraščaja, za čimvišjo in čimtemeljitejšo izobrazbo na vseh poljih, na kojih bo moral delovati; iz stanovsko-političnega tednika; iz pedagoško-znanstvene revije, ki bi izhajala polmesečno in bi poleg pedagoških vprašani obravnavala akademsko tudi druga vprašanja socialno-politiškega značaja.

Izven teh rednih listov bi potrebovali tudi zaloge obširnejših publikacij, ki bi razpravljale o vprašanjih našega delavnega polja.

Le s takim tiskom bi stali dobro oboroženi v javnosti!

Iz tega pa se nam rodi tudi vprašanje nepopolnosti našega tiska in tiskovne organizacije: na drugi strani pa uvidimo, kako potrebna nam je bila ustanovitev posebnega »tiskovnega odseka« v naši organizaciji, ki bo reguliral to vprašanje.

Problematično je, če je dobro, da bi si vse panoge tega tiska ustanovili sami, da bi se s tem separirali in bi šli preko že ustanovljenega in vpeljanega tiska v narodu, ki nam ni nenaklonjen. Nasprotno, menili bi, da smo se dosedaj premalo posluževali tega tiska, da smo ga premalo izrabili v korist svojega stanu, da smo se preveč zapirali v stanovski tisk! Naj narod spozna naše mnenje, naše stališče, naše nazore: naj spozna, da mu nismo tako tuji, kakor to slikalo nam nasprotni elementi.

Toda tudi v tem oziru je bila naša napaka, da smo se zatekali le v meščanske liste — le navzgor — ne pa v liste, ki so namenjeni masi naroda med katero živimo in za katero delujemo. Smer našega dopisovanja in sodelovanja pri listih naj se v tem pogledu izpopolni! N. pr.: v našem narodno-prosvetnem delovanju, gibanju in stremljenju naj ne izre samo stanovsko glasilo temveč tudi tisk, ki pride v maso, med ljudi, med katerimi delujemo. Seveda, v temu primerni obliki!

Prepričani smo, da bi naše organizirano sodelovanje in dopisovanje tudi v drugem pogledu lahko koristilo in dvignilo naše nam prijazne dnevne liste in v prvi vrsti tednike, ki so nam prijazni in naklonjeni v masi naroda med katerimi delujemo.

Spoznanje naj rodi v novem letu — delo! Ne pričakujmo pa, da nam bodo drugi kaj dali, če mi nim ničesar ne bomo nudili.

Darujte 7% državno posojilo Učiteljskemu konviktu in Učiteljskemu domu!

Dajte nam kmetijsko naobraženega učiteljstva*

Z neumnostjo in vzgledno požrtvovalnostjo je delovalo in še deluje naše starejše učiteljstvo med kmetiskim ljudstvom za njegov napredek. Ne ostaja le v zapršenih sobah, med štirimi stenami, temveč zaveda se da je kmetijstvo steber države, od katerega je odvisen vsak posameznik in vsa država in zato dela zani. Če je blagostanje pri kmetu, potem ni pomanjkanja pri nikomur.

Glavni viri dohodkov našega kmeta pa izvirajo iz obdelovanja polj, živinoreje, vinogradništva, sadjarstva in čebelarstva. S tem se je naš kmet že od nekdaj pečal in najbolj se mu prikloni, ako kramljas z njim o njegovem delu in mu daš navodila kako si s nametnim gospodarstvom pomnoži in zboljša svoje dohodke. To je prav dobro razumelo naše starejše učiteljstvo in za to si je tudi znalo pridobiti med našim ljudstvom ugled, spoštovanje in hvaležnost. Le vprašajte našega kmeta, kdo ga je naučil oplemeniti sadje, vrtnice, to in drugo, in odgovoril vam bo kratko in odločno: šola, gosp. učitelj. Da, takrat, ko je bil pri nas še prejšnji gosp. učitelj, takrat smo se res učili v šoli nekaj, kar je kmetu koristilo. Le škoda, da ni danes več tako. Še danes se rad spominjam, s kakim veseljem smo hodili na šolski vrt, kjer smo pod skrbnim vodstvom našega učitelja opravljali vsa čebelarstva in sadjarstva dela. Znal nas je ne le navaditi temveč tudi navdušiti, da je postal vsak res dober sadjar in čebelar. Vedno nam je povdarjal, da nauči ena ura praktičnega dela gojenca več kakor več dni trajajoče samo ustno razlaganje. S tem je pridobil učitelj srca nas vseh in šola nam je bila naš drugi

* Ta članek prinaša »Kmetijski list« v svoji 51. številki, dne 20. decembra 1922. Vsebuje poleg druge, tudi mnogo pozitivne kritike. Izvedba te zahteve, pa ni v rokah učiteljstva, ki je že zdavnaj zahtevalo reformo učiteljstva, temveč v prvi vrsti je to v rokah kmetiskih poslancev in ministrov, da pospešijo to vprašanje. Veseli nas, da se ljudstvu objektivno pojasnjuje taka vprašanja, da se na shodi in v tisku objektivno govori o šolskih vprašanjih, ker s tem se narodu koristi. Za pozitivno kritiko smo vedno vsprejemljivi in se je ne bojimo. — Uredništvo.

dom, učitelj pa naš drugi oče. Še po dokončanih šolskih letih smo prav radi zahvalili k njemu ali ga oba vabili v naš sadovnjak ali vinograd ter mu z veseljem razkazovali sad njegovega truda in nauka, kar mu je bilo v veliko zadovoljstvo in plačilo. Skratka: Bil je naš in mi njegovi in Bog obvaruj, da bi kdo slabo govoril o njem ali o šoli. To so bili res idealni delavci med našim narodom, ki jim ohrani večno svojo hvaležnost, ker ve ceniti njih delo.

Tako je bilo v bivši neagrarni Avstriji. Danes temu ni več tako, dasi ravno smo pričakovali v agrarni državi podvojeno delo in navdušenje. Starejše učiteljstvo je deloma pomrlo ali stopilo v pokoj, deloma pa odšlo radi študiranja svojih otrok v mesta. Mlajša generacija pa žal daleč zaostaja za starejšo in dostikrat nima pojma, zmožnosti niti veselja do kmetijskega pouka. Vsi bi bili najrajši v mestu in tako je nastal med narodom in učiteljstvom prepad, ki grozi da postane lahko nepremostljiv.

Pogubne posledice so že tu. — Včasih so klicali kmetje: »Dajte nam šol, dajte nam učiteljev!« Danes pa slišimo: »Preveč je šol, proč z njimi!« In kdo je temu kriv? Učiteljstvo? Dvomim. Poznam jih dosti in vem, da so požrtvovalni in bi tudi radi delali, toda manjka jim strokovne naobrazbe ker je bil pouk na učiteljsku neploden formalizem, njih praktična izvežbanost pa pod vsako kritiko. Vsaj prihajajo še danes iz učiteljske učitelji, ki ne znajo razločevati niti navadnega žita, kaj še, da bi bili izvežbani v razmnoževanju in požlahtnjevanju dreves, čebeloreji umnem kmetijstvu, naprednem vinogradništvu itd. Vse to pa je neobhodno potrebno za vsakega podeželnega učitelja. Med tem, ko se jih muči z raznimi vrstami cvetlic in trav, ne znajo svetovati kmetu, kako pridelati več krme, kako po zobeh spozna starost živine, kako se obvaruje škode po divjačini kako je treba obrezati vrtnice, trte ali drevesa in zatirati razne poljske in gozdne škodljivce. Na učiteljskih se podaja vse polno nebitvenega, a veliko premalo bistvenega. Učiteljskim manjka strokovnjaka, vodnika, ki bi jih znal navdušiti za kmetijski

LISTEK.

ERNEST TIRAN:

O črtanju zvezkov in tabel.

Pravi sv. Pismo, za vsako nepotrebno besedo boste odgovor dažali na sodni dan... mene je zadela kazen kar na mestu... Pri slučajnostih sem prosil nadučitelja, naj da prepleskati tablo v mojem razredu; vsa siva je že in tudi načrtana ni... Pa sem dobil odgovor: »Boste za prihodnjo konferenco sestavili referat; zakaj hočete imeti tablo črtano. Naslov: »O črtanju zvezkov in tabel.«

In sem prebrskal celo knjižnico, trije smo brskali, a našli niti ene same suhe vrstice o črtanju zvezkov ali tabel. Šele zdaj sem se v polni meri zavedel težkoče, ki me čaka pri obravnavanju take že a priori suhoparne, poleg tega pa še nenačete snovi.

Moderna pedagogika zahteva najskrbnejšega upoštevanja otrokove duše. Poglejmo, kaj pravi psihologija k našemu

poglavju. Predno razmotrivamo o tem, je potrebno da nekoliko osvežimo svoje znanje o procesih, ki se vrše v otroškem možganju, ko vzame v roke pero.

Pri elementarnem branju se združijo optična slika glasu, t. j. oblika črke z glasom samim tako, da se pozneje pri optičnem doznatku črke pojavi v zavesti takoj njena glasovna vrednost. Pri pisanju pa je pot obratna: glas mora priklicati v zavest svojo sliko-črko. To pa je neizmerno težko. Spomnite se, nekdo, ki sicer dobro razume, kar čuje v tujem jeziku, sam pa ne more govoriti. Pisanje je analogon. V večini slučajev otrokova spretnost v pisanju nitli zdaleka ne dosega spretnosti v branju. Kako to? Vzrok tiči v bistveni razliki med nazorom in predstavo. Predstava ima sicer to prednost, da traja doli časa (n. pr. se spomnimo in lahko predstavimo nekoga, ki je morda že pred leti umrl), zaostaja pa za njim, kar se tiče določnosti. (Poteze, oblike, barve, tipični znaki). Takrat je predstava v našem spominu mnogo medlejša, nepopolnejša, manj značilna. Otrok pri čitanju vidi črko in spozna; pri pisanju pa mora

znak za črko šele poiskati v svoji take mrtve kljuke tako rado pozabljajoči glavici. Ni čuda torej, da piše toliko počasneje in še dela poleg gorostasne napake! Pri reproduciranju te končno večalimani točno najdene črke pa se pojavi nova težkoča: otrok se njene oblike v spominu sicer zaveda, izginili pa so vsi tipični znaki, ki bi mu omogočili, da napiše črko prav, t. j. lepo. Velikostno razmerje med črkami male srednje in cele dolžine je nejasno; istotako razmerje med posameznimi sestavinami poedinih črk. Oblika potez je otroku seveda že popolnoma stranskega pomena. Nisem li zdaj upravičen, da odvezam otroku vsaj en del teh njegovih težav, vsaj orientacijo po papirju? S tem ga razbremenim in mu omogočim, da se tem intenzivneje lahko poglobi v težo in razmerje črkinih delov med seboj — v reprodukcijo pravičnih potez. Otrok, ki se še bori s spominskimi predstavami črk, nismo s tem ničesar podarili: to je njegova upravičena zahteva. Poskusite, dajte otroku kos nečrtanega papirja, na mu ukažite, naj

nani le po piše. Otrok bo vzel ravnilo ali pokrov od škatle ali bogve kaj in si bo papir najprej načrtal... Naravno pa je, da zahtevamo od otroka na tej stopnji le poobisja, ker kdaj naj sicer zadosti šola zahtevi ljudstva in — življenja, da bodi pisava ne samo čitljiva in tekoča, temveč tudi lična? In nazadnje zahteva prej omenjeno olajšavo tudi pedagogika sama v onem pravilu, ki je njen fundament za vse večne čase: Od lažjega k težjemu.

Zdaj poglavje o psihologiji elementarnega pisanja nekoliko podrobneje. Elementarno pisanje tukaj v tem smislu in pomenu, da pisanje na tej stopnji še nima direktnega smotra, temveč je še samo sebi namen tvori nekako predstopnjo, vajo za uporabo v življenju. Otrok je sprejel sliko glasu: ko jo vidi drugič, jo spozna; to je nekaj asimilacijski pojav. Čutni utis se z reproducirano spominsko sliko strne v eno, akoprav se otrok — pa odrasli ravnotako — zave navadno samo prvega člena te zveze. Značilen pojav zato pa je občutek, ki ga spremlja in ki ga imenujemo poznanje. Čim pogostejše kak utis sprejemamo, tim bolj nam je olajšana določiti

pouk in to je glavni vzrok, da imajo mlajši učitelji žal tako malo veselja za sadijski in kmetijski pouk. Tako žalostno so v tem oziru razmere, da se v minulih počitnicah ni priglasilo niti toliko učiteljev, da bi se mogel prirediti za nie kmetijsko nadaljevalni tečaj na Grmu. — Žalostno toda resnično!

Kam jadramo! Ali sme iti tako naprej? Ne in ne! V kratkem bodo naši vrtovi propadli. Kaj torej storiti? Kaj nam koristijo razni sadijski in vrtnarski nadzorniki, če ne bodo imeli kaj in koga nadzirati? Kličemo njim in merodajnim oblastem: **S kmetijskimi strokovnjaki naprej na učiteljska,** kjer naj vzgajajo kmetijsko naobraženo učiteljstvo. Šele potem se naj jih pošilja po deželi ustanavljati in nadzirati šolske vrtove. Le strokovno naobražen specialist more strokovno naobraziti druge. Če se priznava da je za pouk zdravstva potreben zdravnik, potem se mora tudi priznati, da je za kmetijski pouk na mestu edino izprašan agronomstrokovnjak. — Nihče ne more vse znati, vsako polovičarstvo na vzgojnem zavodu je pa skrajno škodljivo.

Naš klic in naša zahteva je in bo: **Dodelite takoj početkom II. semestra učiteljskem kmetijski in vrtnarske strokovnjake,** ki bodo znali vcepiti učiteljskim veselje do kmetijskega pouka. Samo tako dobimo kmalu kmetijsko naobražene učitelje ki bodo res prava in pa trdna opora našemu kmetu.

Našim književnikom!

Malokatera doba je bila umetnosti tako nenaklonjena kakor je sedanja povojna brutalna doba, ki s svojim materializmom pritiska k tlm vsjak pokret in vsako ustanovo, ki bi slonela na principih altruizma in medsebojne pomoči. Naši umetniki, med njimi zlasti književniki, so vsled razmer na našem književnem trgu v obupnem položaju najbolj brezobzirno izkoriščani. Izkoriščani so duševno, ker morajo pisati tako, kakor vlevajo drugi in ne, kakor jim velela duša, izkoriščani so materialno, kajti njihovi mizerni honorarji so v kričečem protislovju z dobički založnikov.

Književniki lahko apelirajo na altruizem — s tem pa današnjih razmer ne bodo izboljšali. Izhod jim ostane edino le v samopomoči. Ta pa je izvedljiva le v velikem udruženju, kakršno hoče oživiti v korist književnikom sedaj v Beogradu osnovana zadruga »Polet«. Vsi, ki potrebujejo založnika, naj postanejo s pomočjo zadruga »Polet« sami svoji založniki, gospodarji svojega dela tako v duševnem, kakor v materialnem pogledu.

Vsak zadržnik »Poleta« plača vsaj en zadržnik delež (Din 200); z izpolnitvijo te dolžnosti pa ima pravico zahtevati od zadruga, da mu razproda knjigo, ki jo je izdal v lastni nakladi, oziroma uživa ugodnosti, da dobi potrebno posojilo za izdajo svojega dela, ki bi jo eventualno zadruga sama ter po pokritju posojila izplača ves nadaljni izkupiček avtorju.

Evidentno je, da bo mogoče v manjšem obsegu ta načrt izpeljati že tedaj, ako stopi v zadrugo, vsaj tisoč zadržnikov. Ker so pozvani v zadrugo pisatelji, pesniki, znanstveniki itd. iz vse Jugoslavije, je zadruga »Polet« že danes gotova stvar. Vsi, ki vam je kaj na tem, da se enkrat za vselej osvobodite izkoriščanja, ki hočete sadove svojega truda tudi uživati, ali ki se za zadevo sploh zanimate, se javite zadrugi »Polet«, **Beograd, Poenkareva ul. 31.** od koder dobite podrobnejše podatke in navodila.

tev individualne identitete, tem krajši je k tej določitvi potreben čas, tem manj pa tudi nastopi ta občutek poznanja. Imenujemo ta občutek neposredno spoznanje. Če na obstojajo med obema členoma (slika v zavesti in predmetom) bistveni razločki, tedaj rabimo za spoznanje šele nekaj — večalimani, kakoršen je pač razioček — časa. To spoznanje imenujemo posredno.

Iz navedenega sledi, da je določilna za večjo ali manjšo hitrost tega procesa poznavanja pogostost ponavljanja in pa — kvaliteta v spominu skritih predstav. Uporaba za naš slučaj. Otrok je sprejel sliko glasu, črko; ko jo vidi drugič, jo spozna. Čim pogostejše pa bo on videl to črko in čim enotnejši bo utis o njej, čim manj si bo ta črka v vseh raznih slučajih različna (tu prihajajo kot bistvene sestavine utisa že najneznatnejše variante lege posameznih črt, velikost in razmerje potez itd. v poštev!) — tem hitreje bo otrok prekoračil pot od posrednega, težavnjšega, dolgotrajnejšega, do neposrednega, mehaničnega, brezprimerno lažjega in krajšega spoznanja. Ni tore vse eno, vidi

Obrambni vestnik.

— ob Izpod Krima. Nehvaležno de'o je umivati zamorca da bi bil bel; še nehvaležnejši posel je učiti Domoljuba, da bi bil resnično ljuben. V božični številki se jezi, zakaj se niso udeležili šol, otroci črne maše za pok, župnikom Gabrškom. Dopisnik zmeria na vse vetrove in kliče na pomoč okr. šol. svet ter celo nadzornika Kapeta. Kie ie neki pozabil še učit. šolskega inštruktorja v St. Vidu? Bolje bi bilo, da bi poprei pomislil: 1. **Kdo in kdaj** je obvestil šol, voditelja v Tomišlju, da se sploh vrši requiem za Gabrškom? To bi zahteval od vsakega povprečnega človeka že navadni takt. — 2. **S kom in kje** se je šol, voditelj pogajal in pogodil, naj se vrši requiem ob 8. uri in ne ob 7.? — To ie popolnoma iz trte izvito da more potem dopisnik zavihetiti z loparjem po »zagriženem liberalnem in sokolskem somišljeniku« Troštu. — 3. Če misli dopisnik, da nima šol, mladina v Tomišlju drugega opravila nego čakati Bogu na milo, kdaj pride štiški dekan maševati za mrtve v cerkev, se zelo, zelo moti. Spominu pok, župnika bi bil veliko več koristil, ko bi bil naznanil šol, vodstvu v Tomišlju, kdaj se vrši zašušnica. Potem šele, ko bi njegovi želji ne bilo ustrezno, bi imel vzrok, da spusti svojo jezo na šol, voditelja. No, vsakdo ima svoje nazore glede takta kakor tudi napadov v časopisih. Zato lahko rečemo: Kakršen list, taki dopisniki in obratno. Z liberalstvom in sokolskim somišljenjem udrihati po nasprotniku je danes zelo obrabljeno orožje. V času, ko se v Ljubljani brati klerikalec s komunistom, ko voli škof z boljševikom, socialistom itd. bo treba poiskati še kaj bolj originalnega. Domoljubove čenče in laži ne morejo škodovati poštemu človeku, ki je nasprotnik klerikalne vsemogočnosti. Dolžnost sorodnikov pokojnikovih ali njegovih prijateljev je, da obveste recimo razne korporacije, kdaj se vrši pogreb, sicer se jim, pozneje ni treba čuditi ako je mala udeležba. Ali naj čakajo pogreba cele ure, celo dopoldne. Nikdo ni rad samo za štafažo. 18. dec. 1922. se je vršila pa v Tomišlju osmina pogreba pok, župnika. Takih osminskih črnih maš se navadno udeleže **samo najožji sorodniki**, ne na šol, mladina in drugi. Cerkev je bila ta dan domalega prazna. Ako je bila to pogrebna maša, zakaj se je niso udeležili v večjem številu župljani? Ljudje imajo v adventu lep čas tudi pod Krimom. Ne jezite se na Trošta in njegovo liberalstvo! Dopisnik Domoljuba, to je pa drugačna povest.

Iz Jugoslavije.

— **Izmena režima — izmena uradništva.** Posebno nezdave razmere in nestalnost pri reševanju posameznih vprašanj prinaša sistem, da se izmeno režima izmenja tudi višje uradništvo. Ne strokovnost, temveč partizanstvo odloča pri nameščenju uradništva. Novi minister prosvete si je dal predložiti listo vsega uradništva v ministrstvu. Sedaj pa čitamo v Nar. Prosv., da je odredil sledeče izpremembe: Poročilo se glasi: »Po obaveštenjima koja smo dobili u Ministarstvu Prosvete biće postavljeni i to: za načelnika opšteg odeljenja g. dr. Svetolik Stevanović direktor Prve beogradske gimnazije; za načelnika srednje nastave g. Ljuba Jovanović prof. četvrtje beograd. gimnazije; za načelnika osnov. nastave, g. Jova Đ Jovanović, školski nadzornik za grad Beograd. Dosadnji načelnik opšteg odeljenja Ministarstva Prosvete g.

Lazar Knežević odlazi za direktora Prve beogradske gimnazije, a g. Vlada Radojević dosadnji načelnik osnov. nastave biće postavljen za direktora gimnazije.

— **Neznosne razmere.** »Nar. Prosv.« poroča o naravnost škandaloznih razmerah, ki vladajo na jugu naše države. Iz članka posnemamo: »Iz raznih strani države prejemamo brzogave, da učiteljstvo celih okrajev po več mesecev ne prejema plače! — Mi oddajemo te pritožbe na pristojna mesta. — Izgleda, da vse to niti najmanj ne zgane one gospode v toplih pisarnah, ki ravno v teh dneh predlagajo sami sebe za odlikovanja, dobijo pohvale in odlikovanja poleg drugih beneficij in honorarjev, ki so jih izposlovali. — Na naše mnogobrojne proteste nam oni odgovarjajo z nekim otvarjanjem trimesečnih kreditov. Medtem minevajo meseci in to stanje se stalno prolongira naprej in ga ni konca. — Izgleda, da ta gospoda ali neče ali ne more vršiti svojih službenih dolžnosti in neče posnemati onih, ki daleč v vaseh brez potov gladni vrše svojo službeno in s tem državno dolžnost, ki hodijo sedaj, v zimski dobi le v letni obleki, brez zaštite proti mrazu po 30 do 40 km do osrednjega mesta po plačo, a je zopet in zopet ne dobe. Vračajo se zopet že petič, celo šestič, niti s pet para v žepu k svoji gladni družini in so primorani prositi kaše na upanje, da prehranijo svojo družino in sebe. To se ponavlja mesec za mesecem, a gospoda, ki se jih to tiče, mirno vztrajajo brezdelno na svojih mestih in izdelujejo predloge za svoja odlikovanja, potovanja na državne stroške v inozemstvu in tem slično! — Dodati moramo, da ogorčenje učiteljstva ne tiče uradništva v ministrstvu prosvete, ki točno vrši svojo dolžnost in ga tudi ne delamo odgovornega za to. — Naj bo konec teh škandaloznih razmer, ki jih slika »N. P.« v svoji 96 števi. Te razmere so višek, ki zahteva brezobzirnega boja in čiščenja!

— **Tudi nedostaki pri izplačevanju plače.** Pišejo nam: Kot stalni učit. brez stalnega učnega mesta sem bil na prošnji s 1. okt. 1922 premeščen. Nastop službe je bil javljen takoj. Prej sem prejel plačo redno vnaprej. Tukaj sem pa moral čakati do 11. nov. Že 1. sem upal, da dobim plači skupaj, a nič. Novembarsko sem sprejel 1. decembra. Trikrat sem se pritožil, kie zastaja izplačilo — dobil sem po dolgem času še le obvestilo, da bom v nadalje preiel plačo za nazaj, do zrelostnega izpita. Obrnil sem se na tovariše ki so z menoi maturirali, naj mi poročajo, kako prejemajo plačo oni. Nobenega še ni doletela ista usoda. — Že itak prikrašim pri borem zaslužku vsled selitve, mi prvič pošljejo plačo za mesec pozneje oziroma 1 m. in 11 dni. Ali ne opravilam isto službo, kot vsi moji tovariši v isti kraljevini in če že moram prej zaslužiti, zakaj se mi zasluženo ne pošlje točno. Kako pa udriha šolska oblast na učitelju, ki je za las popustil točnost. Ali se zopet vrača čas tlake in časi da bo moral učitelj orglati, ministrirati in igrati cirkovnika, da si še vsaj nekaj časa ohrani življenje v že itak polmrtvem telesu.

— **Svetozar Pribičević kao Ministar Prosvete.** Sa stolice ministra prosvete je g. **Svetozar Pribičević**, koji je u novoj državi našoj znatan period vremena zauzimao taj položaj. — U ovom trenutku bilo bi pravo poltronstvo prećutno preći preko ovoga čina i ne osvrnuti se na njegov pravac prosvetne politike. — Mi na ovom mestu ne mislimo ni hvaliti ni kuditii njegov režim, i još manje govoriti o političko radu g. Pribičevića. O tome

radu raspravljao se u političkim listovima i govoriće se na mestu gde se tretiraju politička pitanja. Ovde pak, bez obzira na njegov politički rad, mi mislimo osvrnuti se na njegov pravac prosvetne politike u pogledu osnovne nastave i učitelja. — Mi učitelji, bez obzira na političku borbu, umeli smo uvek poštovati prave prijatelje učiteljske i uzvisujući se nad sitnim partiskim strastima odati priznanje svima, koji su umeli shvatiti prave interese prosvete i učiteljstva i za njih se založiti. — Držeći se toga, i u ovome trenutku, slobodni od svih ličnih i partijskih raspoloženja, mi ispunjavamo samo dužnost javnog učiteljskog glasila kad pokušavamo da na ovome mestu damo kratku karakteristiku njegovih shvatanja i tendencija u pogledu osnovne nastave i učiteljstva. — Glavna zasluga njegova, koja nadkriljuje sve nedostatke njegovog režima, sastoji se u tome, što je kao malo ko u novome dobu shvatio važnost učitelja i narodne škole u životu našeg naroda, i što je kao državnik napredak prosvete i boljitak učiteljstva u punoj meri indentifikovao sa najvišim interesima države. — Režim njegov, kao što to obično biva, imaju ljudi koji su ga zloupotrebljavali i mi smo protiv toga u svoje vreme otvoreno dizali svoj glas; ali njegove lične namere u pogledu učitelja bile su uvek na korist i škole i dobro učitelja. U nekoliko mahova on je, kad su bili u pitanju naši materijalni interesi, pravio pitanje od svog daljeg opstanka u kabinetu. — Dobra stvar po učitelje bila je i u tome što je, zahvaljući svome uticaju u Vladi, bio u mogućnosti da svoje zahteve u pogledu učitelja privede u delo. To je se pokazalo prilikom pitanja učiteljskih dnevnica, unošenjem zakona o nar. školama u program koaliciione vlade itd. — Pored svega toga on je težio da osnovnu školu preda potpuno u ruke učitelja, da stvori učitelju mogućnost za napredovanje u karijeri i da osnovnu školu emancipuje od uticaja srednjoškolskih profesora. U svima sukobima povodom ovoga on je bio na našoj strani ističući princip da u pitanju osnovne nastave treba uvek čuti glas učitelja i da za učitelje ne treba raditi ništa bez učitelja. Njegovom ličnom inicijativom u projekat novog zakona o narodnim školama unesene su mnoge korisne odredbe, u pogledu izdržavanja škola, škol. nadzora itd. koje su bile davnašnja želja učitelja. — Pored g. Ljubomira Davidovića starog i osvedočenog prijatelja učiteljskog mi učitelji možemo s punim uverenjem i jednim osećanjem dužnosti zabeležiti i ime g. **Svetozara Pribičevića** u red pravih učiteljskih prijatelja. — **N. P.**

— **Novi m.n. prosvete Miša Trifunović.** U izbornom kabinetu g. Pašića, položaj ministra prosvete zauzeo je G. Miša Trifunović narodni poslanik i predsednik Zakonodavnog Odbora dosadnjeg Skupštine. G. Trifunović je poznat većini naših učitelja iz svoga ranijeg ministarovanja, no radi mnogobrojnih naših čitalaca iz novih krajeva, mi ćemo u ovoj prilici progovoriti ukratko o njegovom ranijem radu. G. Miša Trifunović je iz ranije bio poznat kao mladi politički prijatelj starog prote Đurića, poznatog vode užičkih radikala, jednog od glavnih osnivača stare Radikalne Stranke u predratnoj Srbiji i poznatog narodnog borca iz teških vremena reakcije i ličnog režima poslednjih Obrenovića. Po struci profesor, g. Trifunović bavio je se problemom osnovne nastave i narodnog prosvetčivanja i u krugu svojih političkih prijatelja važio je kao poznavalac tih stvari. Kao takav on je na zemaljskom

slovnice? Kaj ni izgubljen čas? Otrok bo govoril, ko doraste, ravno tako, kot govoril njegov oče in mati! Vidite, nihče ne dvomi o potrebi imenovanih panog jezikovnega pouka; in vendar bo imel šoli odrasel človek za nadaljno izobrazbo na razpolago knjig, kolikor jih bo hotel. Zakaj pa bi hoteli preskočiti vajo, pridobiti časa na rovaš temeljitosti pri lepopisju, v predmetu, kjer se z izstopom iz šole vsa va'a z vso sigurnostjo neha!

Kako pa naj vadimo enotni utis, o katerem sem izvajal, da je predpogoji, na nečrtanih zvezkih? Ravno črte so, ki kažejo učencu, ne da bi se cepila pri tem njegova na tehnično reprodukcijo črke obrnjena deloma energija, tisto enotno velikostno sorazmerje med posameznimi črkami in njihovimi deli, ki je ravno oni činitelj, ki ustvarja enoten utis — ličnost. Jaz pomagam — seveda individualno, po potrebi, svojim učencem celo s še eno lineaturo, ki stoji z ono vodoravno v kotu približno 50° in so mi učenci za trud zahvalni stem, da se že v par tednih, kvečjemu mesecih za vselej odvadijo vseh premalo ali preveč ležečih, ter, kar je še

več vredno, vseh zlomljenih glavnih potez, ki najbolj motijo ličnost pisave.

Že sem stem zašel v odstavek, ki sem mu namenil mesta pravzaprav šele zdaj. S čim naj mi pospešujemo opisane psihične vrste, kako utemeljimo svojo metodo na psihološki zakon o zvezi in obnavljanju predstav. Jaz sem mnenja:

Otrok riše izrazujoč svoje predstave. To je spretnost. Tudi glasovi, ki jih prve mesece elementarnega razreda poznamenuje, so samo nekako personificirane, torej tudi njegove predstave, akoprav smo jih že usmerili v čisto določen pravec. Gre se nam na tej stopnji tudi v prvi vrsti, da navadimo otroka pravilnega držanja, sploh uporabljanja pisalne orodja. Pisanje kot tako bi nam moralo biti šele v drugi vrsti namen in cilj našega pouka. Tu bi lahko s kakršnimkoli pedantičnimi, prehitvajočimi zahtevami ubili otroku veselje. Naj piše po mili volji: čim več in čim bolj »velikopotezno«, tem bolj bodimo veseli. Tukaj, dokler traja ta stopnja, tem odločen pristajš popolne svobode in popolnoma praznega, nečrtanega papirja. Ker pa je pi-

kongresu radikalne stranke u prošloj godini izložio svoj opsežan referat o pitanju osnovne nastave. Taj referat objavljen je u pedagoškom časopisu »Učitelj« organu našeg Udruženja i sadrži važne podatke i opažanja u pogledu naših škola i u opšte narodnog prosvetavanja. Za vreme izgnanstva, kad smo se poticali van Otadžbine, g. Trifunović je na Krfu u jedno vreme zauzimao položaj Ministra Prosvete. U krugu svojih bližih poznavaca, g. Trifunović važi kao čovek širih pogleda i dobrih namera a u prosvetnim pitanjima on već ima dosta iskustva jer je dosad u nekoliko prilika zauzimao položaj Ministra Prosvete. Specijalno sad, on ministruje u jednom partskom izbornom kabinetu, u prilikama u kojima se u istini traži velikog takta, savladivanja i otpornosti prema mnogim uticajima... — Čime će biti njegovo ministrovanje obeleženo u ovom teškom vremenu idemo da vidimo... — N. P.

— **Klerikalne laži.** Iz našega ponatiska uvodnoga članka iz »Kmetijskoga lista«, ki smo ga mi ponatiskili zgolj zaradi narodno-političnoga dela, je napravil »Slovenec« zlobno zavito tendenciozno poročilo. O napadu na duhovščino in SLS v članku sploh ni govora, zato naj naši čitatelji čitajo »Slovenčev« laž, da sami izprevidijo zlobo. »Učit. Tov.« pa krajnim šolskim svetom in knjižnicam ni potreba prepovedati, ker ga ne prejemajo in »Učit. Tov.« niti ne reflektira na njih naročbo. »Slovenčev« laži pa se glase: »Učiteljski Tovariš« ponatiskuje v celoti tisti uvodnik »Kmetijskoga lista«, v katerem se »napredna« inteligenca pozivlja, da naj kompaktno vstopi v kmetijsko stranko. Glasilo U. J. U., ki se vedno zaklinja, da je strogo nepristransko, prinaša ta poziv kljub temu, da je eminentno strankarsko-političen in napada tako SLS kakor duhovščino v celoti. Vendar pa slavni višji šolski svet tega lista krajnim in okrajnim šolskim svetom ter šolskim knjižnicam ne prepove, ampak priporoča, dočim je ekskomuniciral »Slov. Učitelja« zaradi »strankarstva«. Sicer pa pride čas, ko se bo gospodom to še zelo opletalo. Zanimiva je stvar bolj zaradi tega, ker kaže, da se hočejo stari in mladi »naprednjaki«, alfas »demokrati«, zbrati okoli kmetijacev, dobro vedoč, da jim volitve v skupščino prinese sicer neizogibno smrt. Pa jim jo bodo tudi tako. Tak pomen ima tudi Kukovčeva »kmetjsko-obrtna zveza« na Štajerskem. Pa je ni več živbe za centralistično bolezn.

— **Maribor da funkcijske doklade šol. voditeljem** — namesto države. Na zadnji seji je bilo sklenjeno: »Učiteljsko društvo za Maribor in okolico« prosil, da se šolskim voditeljem izplača stanarina. Finančno gospodarski odsek odklanja prošnjo z motivacijo dr. Verstovška, češ da zato ni nobene pravne podlage. Nadučitelj Tomažič stvarno utemeljuje upravičenost zahteve voditeljev po stanarini, ker nimajo voditelji za svoje državno delo nobenega plačila. Tudi mestni šolski svet je prošnjo priporočil. Dr. Leskovar pa predlaga, da se stanarina ne prizna. Če pa mislijo učitelji, da imajo pravico do nje, naj baše občno tožijo. Sodrug Bahun trdi, da je za voditelje šol že čast precej vredna; ker pa stane občno vsa stanarina komaj 6600 Din redno, je tudi socialistični klub za izplačilo. Klerikalec dr. Leskovar se oglasi še enkrat za protipredlog. Končno se stanarina na predlog demokratov prizna v obliki doklad za administrativna dela do ureditve pragmatike in sicer tudi za nazaj.

— **Odlikovanje pevskega zbora moravskih učiteljc.** Kralj Aleksander je odli-

koval pevske zbor moravskih učiteljc, ki je z velikim uspehom prirejal koncerte po naših mestih, z redom sv. Save III, razreda. Pevovodja zbora gospod Ferdinand Vach je bil odlikovan z redom sv. Save IV. razreda več članic zbora pa z redom sv. Save V. razreda.

— **Tovarišice in tovariši, na delo** za naš edini mladinski list, ki ga še imamo. List za šoliodraslo mladino »Naša bodočnost« smo morali opustiti, list za starše, družinski list »Domače ognjišče« smo morali opustiti, ali naj propade še edini mladinski list, ki ga imamo v svojih šolah — »Zvonček«? Z velikimi žrtvami ga vzdržuje edino še organizacija, ki neče pustiti naše mladine brez lista. Zvišati je morala naročnino, a prepričani smo, da s primerno agilnostjo in dvigom naklade bi jo lahko znižala. V vaših rokah, tovarišice in tovariši je usoda »Zvončka«, dvignete ga lahko pustite ga pa tudi lahko past. Če ne bodele storili ničesar za list. Šteli bomo one, ki nam pridobijo novih naročnikov, ki se zavedajo položaja, in ki nam pomagajo dvigniti list!

— **Miss Eleanor Shoenberger, odpisanka »Podmladka Rdečega križa« iz Amerike** je obdarila za božič s pomočjo tukajšnjih članov »Podmladka Rdečega križa« sirote iz zavetišča v Strelški ulici št. 14 z obleko, igračkami in pecivom. Blago je darovala ameriška deca; deške obleke so izgotovili člani »Podmladka« iz salezijanskega zavoda, dekliške obleke in igračke pa članice iz meščanske šole pri Sv. Jakobu, iz Mladike in iz III. dekliške šole na Vrtači. Nekaj igračk so napravili tudi člani »Podmladka« iz I. mestne deške šole na Ledini. Obdaritev se je vršila dne 23. dec. v liceju. Učenke III. dekliške šole na Vrtači so prav prisrčno izvajale ljubko božično igro s petjem. Za vprizoritev te igre ima največ zaslug gđc. Albina Svetkova. Tvrška »Svetla« pa je brezplačno oskrbela električno razsvetljavo božičnega drevesca.

— **Profesori učiteljske šole u Šbeniku** su se začlanili u onomašnje kotarsko učiteljsko društvo. To nam je osobito bilo drago čuti, jer to još bolje potkrepljuje naše nade, da će oni do tančina odgovarati dužnostima i pozivu, te mlade nam drugove u svemu pripravne poslati u svet. — Mi se uvek ponosimo s takovim drugovima! — Tako poroča »Pokret«. — V splošnem moramo povdarjati, da na Hrvatskem profesorji, posebno pa oni iz učiteljskega zela uspešno delujejo v prvih vrstah z osnovnošolskim učiteljstvom.

— **Ljudska izobrazba.** Društvo učiteljc v Beogradu otvori 15. januarja 1923 tečaj za učenke ki so dovršile ljudsko šolo.

— **»Zvonček« izhaja v mesečnih zvezkih** ter stane vse leto 20 Din, pol leta 10 Din četrt leta 5 Din. Na poročila brez istodobno vpisane naročnine se ne oziramo. Izdajatelj, upravnik in odgovorni urednik: Luka Jelenc, ravnatelj v Ljubljani, Franciškanska ulica št. 6. Rokopise je pošiljati na naslov: Uredništvo »Zvončka« v Ljubljani

— **Maribor za revno deco.** V zadnji seji je bilo sklenjeno: Društvo za podporo revnih učencev mariborskih ljudskih in meščanskih šol prosi za primerno podporo. Na predlog nadučitelja Tomažiča se dovoli 30.000 K. Otroškemu vrtcu II. za božičnico na 4 tisoč kron.

— **Iz pisarne mestnega šolskega sveta v Ljubljani.** Mestni šolski svet ljubljanski je imel dne 13. decembra 1922 svojo redno sejo, o kateri smo preieli sledeče poročilo. Predsednik proglasi sklepčnost

kakor ob vizirnem okviru izuri svoje oko, dokler mu to razmerje ne preide v meso in kri — brez vsega teoretičnega razlaganja. Tako ga učimo pisati za življenje. Mislim, na tak način naj bi vadili do konca 4. šol. leta. Ne zahtevam tu stroge meje: postopa naj se individualno; oni učenci, ki pokažejo lepše uspehe, bodo z veseljem in ponosom pozdravili učitelja, ki jim kot nekako priznanje dovoli, v resnici pa zahteva, da pišejo v zvezke brez črt. Nastalo bo tekmovanje — prvi predpogoj živahnosti in uspeha v šoli, do konca 5. šol. leta pa bodo razen morda par izredno slabih piscev imeli vsi nečrtane zvezke. Da ni prehod prezeke, bi uvedel tkzv. podložke, pa ne v sploh, nekaterim bi bili samo v oči. Individualno in za par mesecev morda; potem pa brezpogojno zvezke brez črt. Zdaj si na poti iz šole; pomagaj si sam. In ne bo mu težko. Saj je bila pot do te točke postopna in temeljita.

Pravzaprav sem pri koncu. Le še na en drobec bi rad opozoril, ki se bo zdel morda komu zmešen, na čigar važnosti pa sem odločen da vstrajam vkljub vsemu.

in otvori sejo. Zapisnik o zadnji redni seji z dne 25. oktobra 1922 se odobri brez ugovora. Na znanje se vzemo poročila o prezidialnih personalijah in pa o daljših dopustih izza zadnje upravne dobe. Sklene se predložiti višjemu šolskemu svetu ugovor proti kršenju in omejevanju zakonito zajamčenih pravic mestnega šolskega sveta v zadevi postopanja glede imenovanja začasnega učiteljstva, preskrbe učnih prostorov in uredbe pouka. Za podelitev dvoje v stalno popolnitev razpisanih katehetskih mest na mestnih javnih osnovnih in strokovnih šolah predložita se kompetenčna nasveta. Na znanje se vzemo inšpekcijska poročila o nadzorovanju III. mestne deške in III. mestne dekliške in pa vnanje zasebne dekliške osnovne šole uršulinske za šolsko leto 1922/23. Sprejmo se vsi s temi poročili združeni nasveti pedagoškega in administrativnega značaja. Poročila je predložiti višjemu šolskemu svetu v končno odobrenje. Reši se več internih vprašani gospodarske vsebine in sprejme se več z njimi združenih resolucij. Potem se seja zaključí.

— **Lastnik »Zvončka«, Udruženje jugoslovanskega učiteljstva — poverjenišvo Ljubljana** je bilo zaradi podražanja papirja in tiska sploh primorano zvišati naročnino na »Zvonček«: za leto 1923, na 20 Din. Prisiljeni zaradi druginje smo storili ta korak. Dobro vemo, da bodo naši mladi naročniki in naročnice težko zmagovali zvišano naročnino. Odprta nam je bila dvojna pot: ali zvišati naročnino, ali opustiti list. Odločili smo se za prvo, ker bi bila velika škoda opustiti list, ki že 23 let uči in zabava našo mladino in se ji je tako zelo prikupil. Zato upamo, da nam navzlic zvišani naročnini zvesti ostanejo vsi dosedani naročniki in da se zglašijo še mnogo novih. — Zadnji številki smo priložili položnice, s katerimi naj nam naročniki nakažejo naročnino za leto 1923, in zaostanke iz prejšnjih let. Pripomniti moramo, da so še dobre tri petine naročnikov na dolgu z naročnino za leto 1922., nekateri še celo za leti 1920. in 1921. Vse te nujno prosimo da store svojo dolžnost in poravnajo svoj dolg. — Prvo številko prihodnjega leta 1923. bomo poslali vsem dosedanim naročnikom, z drugo številko bomo pa ustavili list vsem, ki popolnoma ne poravnajo svojega dolga. — V letošnjem letu so se pri razpošiljanju lista pripetile razne napake in zgodile nekatere nepravilike. Vzrok temu je bil, da sta nam že meseca februarja pošli 1. in 2. številka, a novi naročniki so se še vedno zglašali. Pisali smo jim sicer, če sezadovoljijo z listom tudi brez 1. in 2. številke, odgovora pa navadno nismo dobili, ali pa šele čez mesec dni. Delo upravnštva otežkoča tudi to, da noben naročnik ne pripomni ali je star ali nov? To opuščajmo posebno šolski voditelji voditeljice, posamezni učitelji in učiteljice, ki pridobivajo naročnike med šolsko mladino. Delo je tudi iako olajšano, če se pošilja list skupaj na naslov učne osebe, ki je prijavila naročnike. V tem slučaju ne potrebujemo imenika naročnikov, temveč samo število naročenih izvodov. — Upravnštvo.

— **Poziv.** V današnji številki je razpisanih nekaj učiteljskih služb v slovenjegraškem okraju. Tovariši se posebe opozarjajo na razpisano nadučiteljsko službo na dvorazrednici v Podgorju pri Slovenjgradcu. Kraj leži v ravnini ob okrajni cesti ter je od tam do Slovenjgradca eno uro do postajališča Šmartin pri Slovenj-

gradu pa le pol ure hoda. Razven prostega stanovanja sta na razpolago prostori vrt in sadonosnik. Lega kraja je tudi ugodna za čebelarje.

— **Učiteljsvu!** Vsi tovariši(ce), ki se zanimajo za počitniški izlet po naši državi, se vabijo na I. sestanek, v soboto, 30. t. m. ob 1/215. uri v hotel »Tivoli«! Vabljeni so tudi tovariši(ce), ki se izleta ne udeležijo! — S. M.

Nove knjige in druge publikacije.

— **kpl Tiskovna zadruga v Ljubljani.** V založbi Tiskovne zadruge je pravkar izšla knjiga: L. Andrejev, Povest o sedmih obešenih. Poslovenil Jos. Vidmar. Str. 150. Cena 13 Din, po pošti 150 Din več.

— **kpl Zvezna knjigarna, Ljubljana, Marjini trg št. 5.** je založila »Pevski koledar« za leto 1923. Izdala ga je »Zveza slov. pevskih zborov«. Cena 10 Din lično vezanemu izvodu.

— **kpl Karikature v obliki razglednic** gg. Hubada, Dražila, Adamiča in Prelovca se dobe v Zvezni knjigarni v Ljubljani, Marjini trg št. 5. Cena razglednic 75 p. Pevskim društvom priporočamo, da naroče pošiljalke kolektivno.

— **kpl Kdor hoče, da je njegova žena varčna**, ta jej kupi Gospodinski koledar Jugoslovanske Maticе, ki je pravkar izšel in ki ga je mojstrsko uredila pisateljica Utva. Uredniški del koledarja obsega 112 strani velike osmerke in velja vseeno le 10 Din. Vsebinsko koledarja je bogata in za varčno in praktično gospodinjno neobhodno potrebna.

— **kpl Draginja je premagana** za vsako gospodinjico, ki se ravna po navodilih »Gospodinskega koledarja Jugoslovanske Maticе« za leto 1923, ki je pravkar izšel pod spretnim uredništvom pisateljice Utve. Ker velja koledar vrhu tega samo 10 Din, smo prepričani, da ne bo gospodinjice, ki si ga ne bi omislila.

— **kpl Ravnokar je izšla knjiga o »Jefiki«** II. pomnožena izdaja, katero je spisal dr. Karl Pečnik. Cena broširani knjigi je 14 Din, po pošti 15 Din. Dobiva se pri založnikih Gorčar & Leskovšek, v Celju in v vseh drugih knjigarnah.

— **O knjigi še izpregovorimo.** — **kpl Antologija savremene jugoslovanske lirike.** Izdanie knjižare Vinko Jurić, Split. Cena brošir. izv. 30 Din.

Naše narodno prosvetno delo.

Šolski odri in pevske zbori.

— **po Šolska mladina v Mokronogu** je priredila na predvečer in na rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra pod vodstvom naše agilne tovarišice gđc. L. Košenini mični igrici »Ujedinjenje« in »Škratje«. Zadnji so bili prav ljubki ter so povzročili obilo prisrčnega smeha. Kar se »Ujedinjenja« tiče, je škoda, da je igrica tako kratka, vendar na še vedno zvone v naših srcih navdušujoče besede Matere in pa navdušena pesem Mladih junakov, da

Spet Istra naša bo in Soča,

spet naša Reka, naš bo Trst...

Srčno želimo da bi naša vrla tovarišica vztrajala na tej poti ter nas obdarila še z mnogimi sličnimi prireditvami.

— **po Slovenjgradec.** V proslavo rojstnega dne Nj. V. kralja, je tukajšnja meščanska in osnovna šola uprizorila Fr. Finžgarjevo dvodejanko »Vedež«. Moderno zasnovana, vsebinsko polna igrica je izšla v predzadnjem »Novem Rodu«. Krasna igrica za naše malčke, zelo hvaležna in otroci jo igrajo z navdušenjem. Režija je bila v dobrih rokah tovarišic Milke Dularjeve in Tončke Vaupotove. Neustrašen nastop posameznikov je to pot izbornou uspel in presenetil marsikogar. Ko so na nastopili palčki z Vedežem ter zapeli in zarajali tako rajsko lepo, je občinstvo med sceno dalo duška svoji radosti. Lepa slika je bila to, stala je mnogo truda tov. strokovno učiteljico Ajko Mandeljevo, ki je sestavila plesne vaje in tudi sama vadila tiste majčkene palčke.

5. ker pisanje po črtah tudi učitelju olajšuje delo in mu zagotavlja trajen in ne samo navidezen uspeh in

6. ker je pisanje po črtah važnega vzgojnega pomena.

Kar se tiče table, mora seveda korespondirati z zvezki. Na nečrtano tablo mi je težko pisati. Iz bližine, v kateri stojim, ne morem pregledati vrste, pišem krivo; če si tablo sproti črtam, izgubim mnogo časa in vrste, ki jih moram vleči z okorno kredo, še niso nikdar tako enakomerne, kot bi morale biti, da bo moje pisanje to, kar mora biti, — vzorčnosti. In nazadnje — imam tablo vendarle črtano, samo mnogo dražje in slabše.

Stojim pred Vami in Vas vprašujem, kakor Hamlet:

Biti ali ne biti? Črte ali ne črte?

Prosim, povejte svoje mnenje.

Ali je vaša šola že vposlala prispevek za Neratov temeljni kamen »Učiteljskemu domu v Mariboru«? Ko dajemo drugim, dajmo tudi sebi!

Lepi kostumi, delo naše neutrudljive mravlje tove, Linčke Vrečkove, so bili predmet vseobčnega občudovanja. Pred igrjo je bila deklamacija, odgovarjajoča proslavi. Nato je zbor, sestavljen iz učencev meščanske šole pod vodstvom ravnatelja Ferd. Sentiurca zapel »Bože pravde« in venec slovenskih narodnih pesmic, v odmoru pa še eno srbsko in eno hrvaško. Splošno je bilo priznanje glede čiste intonacije, preciznega prednašanja in discipliniranosti triglasnega mladinskega pevkega zbora. Šolski salonski orkester pa je zaigral dva mična komada pred igrjo in še dva v odmoru. Seveda je žel zaslužen aplavz. Ta lepa proslava je donesla okoli 6.000 K dohodkov, ki se bodo uporabili v nabavo samoučil revnij učencem.

—pa V proslavo rojstnega dne **Ni. Vel. kr. Aleksandra I.** smo priredili na Brezovici, 17. decembra t. l. v »Domu« šolsko predstavo. Uvod: Kratke govore šolskega voditelja, zatem pokloni na pesem 5 deklet Ni. Vel. nato »Bože pravde«. Predstavnica je obsegala: 1. Priša je mška... Petje. 2. Deklamacija: Abstinenca. Božična. Domače živali (ki so se morale ponoviti!) 3. Igrica: Čista vest. 4. Lepa naša domovina. Uspeh predstavnice je bil v vsakem oziru lep. Šolska knjižnica bo že obogatela za nekaj knjig. — Škoda, da je pobral davek patno dohodkov!

Književnost in umetnost.

—k **Zadnja številka »Zvončka«** ima sledečo vsebino: Anica: 12. november. Pesem, Jos. Vandot: Kekec na volčji sledi. Planinska pripovedka s 6 podobami. Desanka: Damišana. Pesem. Saša: Kako je godel oče Jazbec bosanskemu ciganu. Zgodba. Pav. Plesničar: Osveta za Kosovo. Zgodovinski spis. Beograjski metropolit blagoslovja srbske zastave. Podoba. Srbski vojni plen pri Kumanovem. Podoba. Fr. Ločnikar: Planinam. Pesem. Pouk in zabava. Kotichek gospoda Doropoljskega. Ob sklepu XXIII letnika.

—k **L. Andrejev. Povest o sedmih obešenih.** Poslovenil Josip Vidmar. Prevodna knjižnica 8. zvezek. V Ljubljani 1923. Povest o sedmih obešenih je posvečena spominu velikega Tolstaja. V njej so opisani z veliko napetostjo zadnji trenutki petih revolucionarjev in dveh zločincev predno jih obesijo. Tudi povest »Tema« je zajeta iz življenja revolucionarjev. Knjigo, ki se jako gladko čita, najtopleje priporočamo.

—k **Najboljše novoletno darilo** je Gospodinski koledar Jugoslovenske Matice za leto 1923. To darilo ima vse prednosti, ki ga sploh more imeti tako darilo. Prvič je poceni. Drugič je praktično, ker je vsaki gospodinjini neobhodno potrebno, tretjič je zabavno, ker ima lepo vsebino, četrtič je vzgojno, ker vzgaja k varčnosti, petič je domoljubno, ker uči, kako ustvariti prijeten dom, šestič je patriotično, ker uči ljubezen do zatiranih, sedmič je karitativno, ker je čist dobiček namenjen za neodrešene brate itd. Vse prednosti združuje to darilo, samo kupujte ga in šteli boste sami do deset in še naprej!

—k **Pevski koledar za l. 1923.** »Zveza slov. pevskih zborov« se je odločila vskljub ogromnim stroškom letos izdati svoj koledar »Pevski koledar«. Po vsebini in obliki upamo, da smo ustregli našim pevcem in pevkam, kakor tudi vsem ljubiteljem slovenskih pesmi. Poleg običajnega koledarja prinaša koledar kratke in markantne sestavke o Foersterju, Vilharju, Steletu, o jubilejih Glasbene Matice, g. Hubada in g. Drazila ter pregled delovanja »Zveze«, da se vsak pevec seznani z namenom in pravili »Zveze« so ta ponašanja v koledarju. Posebnost »Pevskega koledarja« pa so vrlo posrečene karikature naših priznanih in poznanih pevskih delavcev: gg. Hubada, Drazila, Adamiča in Prelorca, ki jih je narisal France Podrekar. Moralna dolžnost vsakega zavednega pevca in pevke je, da si naroči ta koledar.

—k **V zvezi s Pevskim koledarjem** so izšle karikature zgoraj imenovanih gg. tudi, kot razglednice, na finem črnem papirju in jih cenjenemu občinstvu prav toplo priporočamo v nakup.

—k **Sem Benelli: Okrtna šala.** (Cena della beffe). Poslovenil Alojzij Gradnik, Ljubljana 1922. Natisnila in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Str. 153, cena 22 Din. — Sem Benelli je eden prvih pesnikov moderne Italije. Pri nas je bil doslej najbolj poznan po svoji prekrasni žalozri »Ljubezen treh kraljev«, ki so jo igrali pred leti z velikim uspehom tudi na ljubljanskem odru. Znani naš pesnik in prevajalec dr. Alojzij Gradnik je storil gotovo prav zaslužen dožanj, da nam je prevedel sedaj že zgoraj navedeno sem Benellijevo delo, ki je eno njegovih najboljših. Prevod je lep in gladek, založništvo je pa poskrbelo za elegantno zunanjo opremo; zato delo, ki ga bodo igrali baje še letos tudi na ljubljanskem odru, prav toplo priporočamo.

—k **Antologija savremene jugoslovenske lirike.** Izdala dr. Mirko Deanović in Ante Petrović, Split, 1922. Str. 336. Izdajati antologije je vedno zelo riskantna zadeva, kajti vsaka antologija je vedno produkt osebnega okusa. Čjo se sestavlja pesnik, ne bo zadovoljila literarnega historika, če jo pa uredi ta, pa ne bo zadovoljila pesnika, a če jo uredi povprečni knjižni konsument, pa navadno ne bo zadovoljila nobenega. Tako je tudi s tole »Antologijo savremene jugoslovenske lirike«. Srbi so jo kategorično odklonili (glej Misao, knj. X. str. 1791), Hrvatje so z njo nezadovoljni in tudi mi Slovenci je ne moremo baš hvaliti. Prvič je že samamisel sestaviti antologijo »savremene jugoslovenske lirike« precej drzna, ker take lirike doslej še — ni. Obstojala bi, hrvaška in slovenska lirika, ki so se v preteklosti popolnoma različno, pod

popolnoma različnimi vplivi in nosijo zato seveda tudi diametralno različne odznake ter jih je popolnoma nemogoče spraviti v kašno koli zakroženo celoto. Drugič sta vzela sestavljalca odločno preobširno dobo, kajti to ni »savremena« srbsko - hrvaška - slovenska lirika, temveč vsa novejša lirika od vsestvi realizma dalje (slovensko pričena je z Gregorčičem, Askercem in Gestrinom); tako obširno dobo je pa povsem nemogoče obseči v eni knjigi. Tretjič pa poznata oba sestavljalca navedeno liriko premalo, da bi ustvarila lahko kaj trajnega. Knjiga je torej odločno ponesrečen poizkus ter v nobenem oziru ne more zadovoljiti kritičnega bralca, čeprav mora človek priznati, da sta se sestavljalca zelo potrudila. — In vskljub temu priporočamo knjigo kar naitopleje, zlasti učiteljstvu. Ogromni večini naše inteligence je srbohrvaška literatura domalega popolnoma neznan, zlasti pa še podeželjskemu učiteljstvu, ki nima nobene prilike, da bi se z njo seznanilo. Ta antologija pa daje neinformiranemu bralcu vendarle popoln pregled vseh najvažnejših imen zadnjega pol stoletja z izborom pesmi dotičnikov in mu nudi v prilogi skrbno sestavljen pregled najvažnejših pesniških zbirk posameznih jugoslovenskih literatur, tako da bo služila veliki večini kupcev brezdomno kot zelo dobrodošla priročna knjiga. Vodila bo njihove prve korake v lepo srbsko in hrvaško literaturo, ki bi ju moral danes saj v glavnih potezah poznati vsak naš inteligent. Zbirko torej zlasti učiteljstvu prav toplo priporočamo, posebno ker je knjiga za njen obseg in njeno opremo več kot cenena. — E.

Naša gospodarska organizacija.

—g **Darila učiteljskemu domu v Mariboru:** Obveznice 7% drž. inv. posojila (s kuponi od sept. 1922. naprej): Rehar Marija, učit. Maribor, 1 à 100 Din, Miklič Julija in Minka, učit. Gomilsko, 2 à 100 Din = 200 Din (zadnji dve kot »božično darilo«; kje je še več takih božičnih daril?) Skupaj z zadnji izkazanimi doslej 48 obveznicami à 100 Din = 4800 Din. Iskrena hvala! Še je prilika za novoletna darila.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

+ **OKROŽNO UČITELJSKO DRUŠTVO MURSKA SOBOTA** vrši svoje glavno zborovanje dne 4. jan. 1923 točno ob 10. v Murški Soboti. Na dnevnem redu so razen številnih nučnih zadev volitve novega dr. odbora, dr. funkcionarjev i. dr. Vsakdo pridi pripravljen kot zainteresiran bralec naših listov.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KONJIŠKI OKRAJ** IMA SVOJ REDNI OBČNI ZBOR v četrtek, dne 4. januarja 1923 ob pol 11. uri v deški šoli v Konjicah s sledečim vzporedom: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Dopisi. 3. Poročilo odbora. 4. Volitev novega odbora. 5. »Razvoj slovenske drame«, predava tov. ica M. Poznejeva. 6. Slučajnosti. Udeležba je obvezna za vsakega člana. Društvena odborova seja se vrši istotam pol ure pred občinim zborom. Tov. ica blaginjičarka opozarja glede članarine zadnje zamudnike, da store tudi v tem oziru svoje dolžnosti.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ORMOŠKI OKRAJ** JE OB DOBRI UDELEŽBI ZBOROVALO dne 9. novembra 1922 v Ormožu.

Pozdrav. Društveni predsednik, nadučitelj Jos. Rajšp je v svojem iskrenem pozdravu naglašal slovo, ki naj vlada med učiteljstvom ene šole, in se naj nikdar ne kaže na zunaj, da je ni.

Josip Sinko f. Predsednik se spominj soustanovnika našega društva, Josipa Sinka, ki je umrl star 72 let dne 23. avg. t. l. v Središču. Bil je najprej učitelj, potem je zapustil naš stan, bil nad 20 let župan središki, potem župan-starosta, ravnatko dolga leta načelnik krajnega šolskega sveta, podpredsednik Narodne stranke na Stajerskem, načelnik posojilnice v Središču. Umrl je bil neupogljiv v bojih za jezikovne pravice našega naroda pod krutim bivšim avstrijskim režimom. S pokojnim Sinkom je legla v grob ena najmarkantnejših oseb naše politične zgodovine na Stajerskem, zlasti pa je leglo v grob skoro pol stoletja bogate zgodovine središkega trga. Kot pravi narodnjak se je vedno rad shajal s svojimi nekdanjimi stanovskimi tovariši, ter bil tudi na naši štiridesletnici leta 1914. Velicastelega pogreba se je udeležilo mnogo članov našega društva, tovariš ravnatelj Anton Kosj pa je imel poslovljni nagrobni govor, v katerem je slikal gospodarsko in politično delovanje pokojnikov.

Poročili: a) o pokrajinski skupščini UJU dne 3. in 4. septembra 1922 na Bledu je poročal tovariš ravnatelj Kosj, b) o državni skupščini UJU v Sarajevu v dne 20. do 22. oktobra 1922 pa okrajni šolski nadzornik Pavel Fléré.

Predavanje o duhovni organizaciji učiteljski šolskega nadzornika P. Fléré je bilo z občinim zadovoljstvom sprejeto, ter tudi predlog, da se preide h konkretnosti in osnuje v okviru učiteljskega društva pedagoški krožek.

Sklepi: a) Poverjenstvo UJU naj predlaga oddelku za uk in bogočastje, da se golenji učiteljski tudi vadijo v uradovanju šolskih vodstev. Učiteljska naj dobe v to svrho dopise okrajnih šolskih svetov — šolskim vodstvom, in jih naj obravnavajo v hospitacijskih konferencah. Doga-ja se, da pride mlad učitelj na enorazredno in ne zna sestaviti poročila. b) Društvo pristopi korporativno k Učiteljskemu domu v Mariboru in Jugoslovenski Matici. c) Šolski vodja pobere mesečno društenino, ter udinjo za Učiteljski dom v Mariboru, Jugoslovensko Matico in Ciril-Metodovo družbo, ter pošlje ta skupni znesek po poštini položnici Okrajni posojilnici v Ormožu, kjer se otvori za naše društvo tekoči račun. d) Naj se zglašajo pevci, ki bi hoteli sodelovati pri pevskem zboru do 1. februarja 1923; ker se vaje ob priliki zborovanj niso obnesle, bo vsak mesec ena pevska vaja izven zborovanja. Dan in uro bo določil pevovodja tovariš Dom. Serajnik.

Novi udi. Na novo so pristopili: Papst Richard, učitelj in Marija, učiteljica v Ormožu, Viktori Srečko, učitelj v Središču, Leman Anda, učiteljica v Središču, Miklavc Franjo, učitelj na

Runeču, Mlinarič Zinka, učiteljica v Središču in Andrejka Urška, učiteljica pri Sv. Lenartu.

Prihodnje zborovanje in občni zbor se vrši meseca februarja v Ormožu.

Debata je ubrala praktično smer in se pečala z vprašanjem organizacije nadaljne pedagoške izobrazbe potom našega pedagoškega krožka, kojega naloga mimo drugega bo, da pride na dnevni red slehernega zborovanja kratek referat o kakim znameniti knjigi, zanimajoči nas kot vzgojitelje in kulturne delavce. Hočemo, da si vsak od nas nabavi polagoma ročno knjižnico izbranih del strokovne vsebine iz svetovne književnosti.

Nekaj praktičnih migljajev in nasvetov iz vrtnarstva z ozirom na posebne prilike v Mežiški dolini je podal tov. Košir, zajemajoč iz svojega bogatega strokovnega znanja in sprožil misel o šolski razstavi v prihodnji jeseni, ki bi se je udeležila šolska deca. Priprava se je poverila majhnemu odboru strokovnjakov. Sprejet je bil predlog, da se naše poverjenstvo pozove, da poskrbi, da se zakonitim potom zajamci vsakemu učitelju na kmeth pravica do primerno velikega zemljišča za vrtnarske namene in tudi možnost strokovne izobrazbe.

Poročilo o blejski skupščini je podal tov. Möderdörfer. — Sprejete resolucije so bile odane pov. UJU.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MEŽIŠKO DOLINO** JE IZZA POČITNIC PRVIC ZBOROVALO 23. novembra v Prevaljah ob skoro polnoštevni udeležbi. Vajeni smo vročih debat, a tako viharnega zborovanja kot topot še ni bilo z lahka.

V svojem poročilu je predsednik omenil mimo drugega pridelitev šol v Libelcih in Tunelu vsled razmejitve in kot nevesel političen pojav na meji shod SSL pri Sv. Križu nad Dravogradom, kjer se je udrhalo po učiteljstvu radi znanih blejskih resolucij. Dotaknil se je tudi član-ka prof. Ozvalda v Popotniku in njegovih očitkov radi duševnega mrtvila v naših vrstah in mu je deloma pritrdil, a hkrati njegove konkluzije v pogledu na našo zahtevo po akademski izobrazbi, ki jo vendar ne zahtevamo zase, ampak za naša naraščaj. Tudi je zavračal prenapljen in zgrešen sklep iz dejstva, da se učiteljstvo ni odzvalo pozivu k sodelovanju od strani akademskega socialno-pedagoškega krožka, ki nam je vrgel neko akademsko kost, da jo glodamo, ko komaj utegnemo sproti zavzetim stališče napram dnevno se porajajočim važnim narodno-vzgojnim in kulturnim problemom.

O našem stališču v šolsko-reformnih in vzgojnih vprašanjih je predaval tov. Mlačnik. Ta vsekakor presplošna tema je bila kakor znano, na dnevnem redu blejske skupščine.

Vodilna misel lepega Mlačnikovega predavanja, vsebinsko prebogatega, da bi se dalo kratko posneti, je bila: Okoriščajmo se z iskustvi in stremiljenji modernega pedagoškega sveta, prenesimo brez slepega posnemanja, kar je trajne vrednosti, na naša tla, a naš cilj bodi, da s skupnim delom praktičnih in idejnih delavcev ustvarimo svoj lasten ideal narodne šole kot središnje točke bodoče duhovne, kulturne in gospodarske zajednice naše kmetske občine.

+ **SLOVENJBISTRIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** JE ZBOROVALO v četrtek dne 14. decembra 1922 v Slovenski Bistrici ob precejšnji udeležbi.

Svojo odsotnost so takrat opravičili samo trije člani. Makolčani, kje ste ostali?

Tovariš predsednik se v svojem pozdravnem govoru spominja obletnice nesrečne rapalske pogodbe in četrte obletnice našega narodnega ujedinjenja. Glede našega gmoetnega položaja cmenia, da moramo zainteresirati vse faktorje, uveriti jih moramo, da je naš stan toliko vreden kot vojaški, da baš naš stan koristi naši državi najmanj toliko, kolikor ji koristi dobra armada.

Le tedaj, ako bodo merodajni krogi o tem prepričani, je upati na zboljšanje našega gmoetnega stanja.

Pozdravlja mariborske goste, tov. ravnatelja Humeke in tov. nadučit. Kožuha s soprogom in nova člana našega društva, tov. Marico Koželjevo in tov. Franca Ferluga, oba iz Črešnjevca.

Ker je zadnji zapisnik že itak znan, preide tovariš predsednik k objavi dopisov. Z ozirom na dopis U. D. v Mariboru javi, da pristopijo k temu prekorištemu društvu vsi člani, članarina se pobere istočasno z društveno članarino. Ema tovarišica in dva tovariša so darovali obveznico državnega posojila U. D., želeti je, da bi imeli mnogo posnemovalcev.

Prečitata se tudi dopisa UJU pov. Ljubljana in mariborskega učiteljskega društva glede volitev zastopnikov v višji šolski svet.

Ker je tov. predsednik zadržan, se udeleži tozadevne seje širšega sosveta v Ljubljani tov. Rainer.

Kot tretja točka dnevnega reda sledi predavanje tov. ravn. Humeke — risanje kot jezik. S tem predavanjem je predavatelj dokazal v treh primerih — življenska pot rjavega brošča, kako nastane toploter in nevihta —, da je v mnogih slučajih risanje tako močan jezik kakor je naša govornica. Pokazal nam je pot, ki koristi učitelju in učencu, prvemu, ker si na ta način olajša delo pljuč ter ga prenese na roko, učencu pa, ker bo po tej metodi uporabljal vse čute.

Učiteljstvo je z napeto pozornostjo sledilo predavatelju ter se mu oddolžilo z živahnim ploskanjem.

Pri slučajnostih se določi, da se vrši občni zbor prvi četrtek meseca februarja.

Tov. ravnatelj Humeke opozarja učiteljstvo, naj ne čita samo Radovanovičeve brošure »Unifikacija i reforma osnovne nastave«, temveč tudi Lokasov »Kratka osvrt na raspravu goss. J. Radovanoviča«, da se premosti vrzel, ki je nastala med osnovno in meščansko šolo. H koncu na kratko ocenjuje Jančičevo »Najnovejše risanje v ljudski šoli« ter jo toplo priporoča.

Tovariš predsednik želi vsem zborovalcem srečno novo leto ter zaključí zanimivo zborovanje.

Pri popoldanskem prijateljskem sestanku je tovariš Kožuh nabral 50 Din za U. D. v Mariboru.

+ **SAVINJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA VRANSKI OKRAJ** JE ZBOROVALO 7. dec. t. l. na Gomilskem. Tovariš predsednik pozdravlja vse navzoče in otvori zborovanje. Zapisnik zadnjega zborovanja se prečita in odobri.

Dopisi. Vladni svetnik g. dr. Žužek iz Celja se zahvaljuje za poslano mu častitko k najvišjemu odlikovanju. — Tov. Jančič iz Ptujja je poslal na ogled knjigo: »Najnovejše risanje v li. šoli«, ki jo je sam založil ter prosi, da bi se zglašilo kolikor mogoče dosti naročnikov. Knjiga se priporoča. Razmotrival se je dopis UJU, Poverjenistvo Ljubljana z dne 18. nov. 1922. glede zastopnikov v višji šol. svet. Dopis se je vzel

na znanje. Za sejo širšega sosveta UJU so se podale zastopniku primerne direktive.

Predavanje. Tovariš Dominko je predaval o čitanju na osnovni šoli. Predavanju so člani pazljivo sledili. Želeli bi bilo, da bi se taka predavanja vršila večkrat. Tovariš preds. se mu je zahvalil.

Predlogi. Tov. Zotter predlaga, društvo se nai priključi sklepu »Celjskega učit. društva«, ki zahteva, da se odpravijo Matični listi. Predlog je bil sprejet. Tov. Loparnik predlaga, da naj ostanejo Izkazi o šol. napredku še nadalje. Sprejeto. Na predlog tov. predsednika se priključi naše društvo resoluciji Okr. učit. društva v Murški Soboti, ki zahteva uvedbo strogo identitistične vzgoje v naše šole.

Sklene se, da se bo vršil prihodnji občni zbor meseca marca na Gomilskem. — Glasom pojasnila Zdravstvene uprave v Celju« je smatrali zahtevana poročila o stanju dece je za provizorična. V kraih, kjer ni zdravnikov, odgovori poročevalce po svoji vesti brez odgovornosti za pravilnost poročila.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBOR IN BLIŽNJO OKOLICO** JE ZBOROVALO v torek, 5. dec. 1922 ob 3. (15.) v deški mešč. šoli.

Po običajnem pozdravu predsednika častita ta vsem tovarišem in tovarišicam, ki so v jesenskem roku prestali izpit in preide k dnevnem redu.

1. Obravnavajo se došli dopisi, med njimi zlasti oni UJU radi volitev zastopnikov v višji šolski svet, kateri se tudi izvolijo.

2. V enournem krasnem predavanju nam je podal tov. Hergouth sliko Mariborskega okraja iz geološkega stališča. — Za svoje res moistrsko sestavo je žel predavatelj zaslužen aplavz.

3. Pri slučajnostih se je sklenilo, 1. da pristopi društvo korporativno k »Društvu učiteljskega doma v Mariboru. 2. V »društvo najemnikov« odpošlje društvo kot zastopnika tov. Tusa-ka.

3. V odsek »Učiteljsčnikov« se volita tov. Mirko Kožuh in tov. Milka Bračičeva.

4. Izreče se najlepša zahvala »Rezervnemu skladu« poverjenistva UJU v Ljubljani za poslani znesek 250 Din za bolno tovarišico ter se sklene, da se bo agitralo in podpiralo ta sklad, kolikor bo v naših mečeh.

+ **LJUBLJANSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** JE ZBOROVALO 18. nov. 1922 ob običajni uri na St. Jakobski šoli.

Predsednikovo poročilo je obsegalo kratek pregled zabavnih večerov, katero je društvo priredilo.

Nato je podala tov. gospa Engelmanova iz-črno poročilo o vtisih in najnovejših kulturnih institucijah po Čehoslovaški republiki. Krasno je popisala svoje potovanje iz Beograda preko Ogrske v Bratislavo (Požun), nato v Brno in končno v zlato Prago. Vse povsod je z živo besedo orisala in opisala znamenite humanitarne zavode, njih notranji ustroj in aparat, predvsem delovanje Rdečega križa in njegovih nalogo po tej hudi svetovni vojni, ko še vsa Evropa boleha in je podobna ogromnemu bolniku. Vmes pa je vpletla posamezne znamenitosti mest in pokrajin, njih naravno krasoto in zgodovino, a pred vsem tudi šege in navade naroda, to je preprostih seljakov. Predavanje nas je seznanilo z visoko stopnjo češke kulture, z organizatorično silo Čehov ter njih nevpogljivo voljo, stremeti in doseči isto stopnjo omike kot jo ima zapad. Tudi na tem polju bi se morali učiti pri njih. — Za svoje temeljito predavanje je žela govornica burno odobravanje.

Slučajnosti. Priporoča se knjiga: Ivo Jančič: »Najnovejše risanje v ljudski šoli« v nakup. — Glede nabave cenejših živil za državne namene se sklene poslati vlogo na Višji šolski svet, naj ono izposluje, da dobe cenejša živila tudi samci brez lastnega gospodinjstva. — Končno se društvo priključi sklepu ptujskega učiteljskega društva, naj UJU izposluje izvršilno naredbo k zakoniku, da dobi učiteljstvo stanarino in ogrev, a funkcije doklade šolskim voditeljem raj se zopet izplačujejo ter naj bode Višji šolski svet dosleden v svojem poslovanju.

S tem je bil dnevni red izčrpan in predsednik zaključí nato zborovanje.

Srečno in veselo

novo 1923 leto!

Uredništvo in upravnistvo »Učiteljskega Tovariša«.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

—lu Poročilo 50letnice »Glasbene Matice« smo morali odložiti za prih. številko.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana.

RAZPIS UČITELJSKIH SLUŽB V STALNO NAMESTITEV.

1. Št. Iij pod Turjakom, 4 razr., nadučiteljska služba s prostim stanovanjem;
2. Pameče, 1 razr., služba za šolskega voditelja s prostim stanovanjem;
3. Podgorje, 2 razr., nadučiteljska služba s prostim stanovanjem;
4. Št. Vid nad Valdekom, 1 razr., služba za šol. voditelja s prostim stanovanjem.

Pravilno opremljene prošnje je vlagati po predpisani službeni poti do dne 25. januarja 1923 pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

Okrajni šolski svet Slovenjgradec, dne 22. decembra 1922.